

Sygn. akt V **GC 2519/19 upr**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 lutego 2020 r.

Sąd Rejonowy w Toruniu V Wydział Gospodarczy w składzie:

Przewodniczący:	Sędzia Stella Czołgowska
Protokolant:	St.sekr.sąd. Monika Jabłonecka

po rozpoznaniu w dniu 25 lutego 2020 r. w Toruniu

na rozprawie

sprawy z powództwa Towarzystwa (...) Spółka Akcyjna w W.

przeciwko S. D.

o zapłatę

I oddala powództwo;

II kosztami postępowania obciąża powoda.

Sygn. akt V **GC 2519/19 upr**

UZASADNIENIE

Wyroku Sądu Rejonowego w Toruniu z 25 lutego 2020 roku

Pozwem z dnia 7 czerwca 2019 roku powód Towarzystwo (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. wniósł o zasądzenie na jego rzecz od pozwanego S. D. kwoty 308,80 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz zasądzenie kosztów procesu. Uzasadniając swoje stanowisko wskazał, że zawarł z pozwanym umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych w dniu 15 listopada 2017 roku, której przedmiotem jest pojazd marki N. (...). Pozwany nie wywiązał się z umowy i nie opłacił składek. Powód wskazał także, że na kwotę żądania składają się również skapitalizowane odsetki za opóźnienie w transakcjach handlowych w wysokości 24,33 zł za okres od dnia 17 marca 2018 roku do dnia 5 czerwca 2019 roku. Pomimo wezwań pozwany nie uregulował należności, w związku z czym powództwo jest zasadne. (k. 4-5)

W dniu 19 czerwca 2019 roku Referendarz Sądowy w Sądzie Rejonowym Lublin-Zachód w Lublinie wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym uwzględniając powództwo w całości. (k.6v.)

Pozwany w przewidzianym przez ustawę terminie wniósł sprzeciw od nakazu zapłaty zaskarżając go w całości oraz wnosząc o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie na jego rzecz od powoda kosztów procesu. Uzasadniając swoje stanowisko wskazał, że pojazd którego dotyczy przedmiotowa umowa został nabyty przez pozwanego bez polisy OC, co zostało wskazane bezpośrednio na umowie sprzedaży. (k.24)

Powód w piśmie procesowym złożonym do tut Sądu w dniu 28 października 2019 roku (data stempla pocztowego) wskazał, że w dniu 15 listopada 2017 roku A. S. zawarła z powodem umowę ubezpieczenia obowiązkowego OC. W czasie obowiązywania okresu ochronnego tj. od 3 listopada 2017 roku do 2 listopada 2018 roku pozwany nabył pojazd objęty ochroną, w związku z czym na pozwanego przeszły prawa i obowiązki z umowy ubezpieczenia obowiązkowego z dnia 15 listopada 2017 roku. (k.29)

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 15 listopada 2017 roku powód wystawił polisę nr (...), w której wskazał iż dochodzi do automatycznego wznowienia ubezpieczenia powstałego na podstawie umowy ubezpieczenia nr (...), której stroną (ubezpieczającym) jest A. S., a przedmiotem pojazd marki N. nr rejestracyjny (...). Polisa określała okres ubezpieczenia od 3 listopada 2017 roku do 2 listopada 2018 roku oraz należną składkę w wysokości 525 zł.

(**dowód:** polisa nr (...) – k. 34)

W dniu 18 listopada 2017 roku (sobota) A. S. oraz pozwany S. D. zawarli umowę sprzedaży samochodu, której przedmiotem był pojazd marki N. o nr rejestracyjnym (...), na mocy której pozwany nabył ten pojazd w stanie uszkodzonym. W umowie zawarto zaparafowaną adnotację, iż samochód nie posiada polisy OC, o czym także ustnie informowała dotychczasowa właścicielka pojazdu przed podpisaniem umowy.

(**dowód:** umowa sprzedaży samochodu – k. 35, zeznania pozwanego S. D. złożone na rozprawie w dniu 25 lutego 2020 roku 00:00:18-00:15:46 – k. 53-53v.)

Pozwany S. D. ubezpieczył w dniu 20 listopada 2017 roku (poniedziałek) u ubezpieczyciela (...) S.A. V. (...) w W., przedmiotowy pojazd marki N. o numerze rejestracyjnym (...) na okres od 20 listopada 2017 roku do 19 grudnia 2017 roku od odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych

(**dowód:** polisa nr (...) – k. 26, zeznania pozwanego S. D. złożone na rozprawie w dniu 25 lutego 2020 roku 00:00:18-00:15:46 – k. 53-53v.)

Po wezwaniu pozwanego przez powoda do zapłaty składki za ubezpieczenie OC, pozwany w czerwcu 2018 roku skontaktował się telefonicznie z powodem celem wypowiedzenia umowy ubezpieczenia, wówczas pracownik powoda poinformował pozwanego, iż po uiszczeniu kwoty 200 zł sprawa zostanie zamknięta.

(**dowód:** zeznania pozwanego S. D. złożone na rozprawie w dniu 25 lutego 2020 roku 00:00:18-00:15:46 – k. 53-53v)

W dniu 25 lipca 2018 roku pozwany S. D. przelał kwotę 200 zł na konto powoda nr (...) tytułem „(...)–Polisa (...)”.

(**dowód:** potwierdzenie transakcji – k. 46)

Pismem z dnia 24 września 2018 roku powód wezwał pozwanego do zapłaty kwoty 294,89 zł na rachunek bankowy (...) w terminie do dnia 1 sierpnia 2018 roku.

(**dowód:** przedsądowe wezwanie do zapłaty – k. 36)

Sąd zważył, co następuje:

Powyższy stan faktyczny został ustalony w oparciu o przedłożone przez strony postępowania dokumenty oraz zeznania strony – pozwanego S. D.. Strony nie podważały wiarygodności przedłożonych do sprawy dokumentów, a również Sąd nie znalazł podstaw do kwestionowania ich autentyczności. Zeznania pozwanego Sąd uznał za wiarygodne, szczerze, logiczne, precyzyjne i spójne zarówno wewnątrz, jak i z pozostałym zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym. Ponadto w toku postępowania nie ujawniły się żadne okoliczności uzasadniające odmowę przyznania omawianym zeznaniom waloru pełnowartościowego dowodu w niniejszej sprawie

W niniejszej sprawie pozwany kwestionował swoje zobowiązanie wobec strony powodowej co do zasady. Zaprzeczał, aby był zobowiązany do zapłaty składki ubezpieczenia. Twierdził w toku postępowania, że nabył pojazd bez ubezpieczenia OC, w związku z czym niezwłocznie wykupił niezbędną polisę u innego ubezpieczyciela. Nadto wskazywał, że w rozmowie telefonicznej między stronami doszło do ugody, a w jej ramach pozwany dokonał zapłaty na rzecz powoda kwoty 200 zł, w związku z czym wszelkie roszczenia powoda w tym zakresie są bezprzedmiotowe.

Powód opierał swoje żądanie na art. 805 § 1 k.c., który stanowi że przez umowę ubezpieczenia ubezpieczyciel zobowiązuje się, w zakresie działalności swego przedsiębiorstwa, spełnić określone świadczenie w razie zajścia przewidzianego w umowie wypadku, a **ubezpieczający zobowiązuje się zapłacić składkę**. Umowa ubezpieczenia ma charakter dobrowolny, z zastrzeżeniem przepisów ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz.U.2018.473 t.j., dalej jako: „ustawa o ubezpieczeniach obowiązkowych”), w szczególności w zakresie ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe w związku z ruchem tych pojazdów, zwane "ubezpieczeniem OC posiadaczy pojazdów mechanicznych" (art. 4 pkt 1 cyt. ustawy). Taryfy oraz wysokość składek ubezpieczeniowych za ubezpieczenia obowiązkowe ustala zakład ubezpieczeń (art. 8 ust. 1 cyt. ustawy). Wskazać należy, że obowiązkowy charakter powyższej umowy ubezpieczenia uzasadnia wprowadzenie przez ustawodawcę obostrzeń dotyczących możliwych sposobów jej rozwiązania. Kwestii tej dotyczy art. 28 ust. 1 cyt. ustawy, zgodnie z którym, **jeżeli posiadacz pojazdu mechanicznego nie później niż na jeden dzień przed upływem okresu 12 miesięcy, na który umowa ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych została zawarta, nie powiadomi na piśmie zakładu ubezpieczeń o jej wypowiedzeniu**, uważa się, że została zawarta następna umowa na kolejne 12 miesięcy, z zastrzeżeniem ust. 2. Co do zasady zatem, umowę tę można wypowiedzieć tylko na koniec okresu jej obowiązywania. Odstępstwo od tej reguły wprowadza jednak art. 28a ust. 1 cyt. ustawy – jeżeli posiadacz pojazdu mechanicznego w tym samym czasie jest ubezpieczony w dwóch lub więcej zakładach ubezpieczeń, przy czym co najmniej jedna z umów ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych została zawarta w trybie art. 28 ust. 1, umowa zawarta w tym trybie może zostać przez niego wypowiedziana na piśmie. Wynika stąd, że w trakcie trwania stosunku umownego wypowiedzieć można jedynie taką umowę, która została przedłużona w sposób „milcząco”, o ile doszło do zawarcia umowy także z innym zakładem ubezpieczeń. W ust 1a. ustawodawca nałożył również na ubezpieczyciela obowiązek na mocy którego, w razie zawarcia umowy, o której mowa w ust. 1, zakład ubezpieczeń jest obowiązany potwierdzić zawarcie umowy dokumentem ubezpieczenia w terminie 14 dni od dnia jej zawarcia. **Nadto (ust. 1b ustawy) nie później niż 14 dni przed upływem okresu 12 miesięcy, na który umowa ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych została zawarta, zakład ubezpieczeń jest obowiązany do wysłania ubezpieczającemu informacji o ubezpieczeniu na kolejny okres ubezpieczenia**. Informacja, o której mowa w ust. 1b, zawiera w szczególności: określenie wysokości składki ubezpieczeniowej w przypadku, gdy dojdzie do zawarcia następnej umowy ubezpieczenia w trybie ust. 1; pouczenie, że wysokość składki, o której mowa w pkt 1, może ulec zmianie, jeżeli po wysłaniu informacji przez zakład ubezpieczeń wyjdą na jaw okoliczności mające wpływ na wysokość składki, oraz wskazanie tych okoliczności; pouczenie o prawie wypowiedzenia dotychczasowej umowy ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych zgodnie z ust. 1 oraz o formie, możliwym sposobie oraz terminie złożenia tego wypowiedzenia; pouczenie o skutkach tego wypowiedzenia oraz o skutkach braku tego wypowiedzenia. Informacja, o której mowa powyżej, **powinna być wysłana**: w postaci elektronicznej przy wykorzystaniu środka komunikacji elektronicznej, jeżeli przy zawarciu umowy ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych ubezpieczający wyraził zgodę na składanie mu oświadczeń w takiej postaci, lub w formie pisemnej, w sposób umożliwiający niezwłoczne poinformowanie ubezpieczającego.

Niemniej jednak, zgodnie z art. 31 ust. cytowanej ustawy **w razie przejścia lub przeniesienia prawa własności pojazdu mechanicznego, którego posiadacz zawarł umowę ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych, na posiadacza pojazdu, na którego przeszło lub zostało przeniesione prawo własności, przechodzą prawa i obowiązki poprzedniego posiadacza wynikające z tej umowy**. Umowa ubezpieczenia OC ulega rozwiązaniu z upływem okresu, na który została zawarta, **chyba że posiadacz, na którego przeszło lub zostało przeniesione prawo własności, wypowie ją na piśmie**. W przypadku

wypowiedzenia umowy ubezpieczenia OC, **ulega ona rozwiązaniu z dniem jej wypowiedzenia**. Przepisów art. 28 nie stosuje się.

Przechodząc do analizy okoliczności niniejszej sprawy wskazać należy, że powód jako dowód na istnienie stosunku prawnego będącego podstawą żądania przedstawił polisę, określającą A. S. jako ubezpieczającego, jak i parametry pojazdu pozwanego oraz wysokość składki i termin jej płatności. Na przedłożonej polisie będącej w zasadzie głównym dowodem na wykazanie zasadności żądania brak jest podpisu ubezpieczającego. W polisie tej bowiem wskazano, iż umowa ubezpieczenia uległa automatycznemu przedłużeniu zgodnie z art. 28 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych. Warto zaznaczyć w tym miejscu, że powód nie przedłożył umowy stanowiącej źródło stosunku zobowiązaniowego między powodem a A. S. – tj. umowy ubezpieczenia, na której widniałby podpis ubezpieczającego/ubezpieczonego. Z kolei na potwierdzenie swojej argumentacji, pozwany przedłożył dokument w postaci umowy sprzedaży przedmiotowego pojazdu, na której widnieje adnotacja, iż pojazd ten nie posiada polisy OC. W konsekwencji Sąd uznał za wykazane, że po zawarciu umowy sprzedaży posiadaczem przedmiotowego pojazdu stał się pozwany S. D.. Pozwany przedłożył także polisę, stanowiącą dowód na wykupienie stosownego ubezpieczenia krótkoterminowego odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych, która uwiarygodniła jego twierdzenia dotyczące poinformowania go przez poprzedniego właściciela pojazdu o braku wykupionego ubezpieczenia OC – bądź o braku jego przedłużenia. Wszystkie przedłożone przez pozwanego dokumenty oraz złożone zeznania stanowiły skuteczny przeciwdowód na podniesione tezy przez powoda.

Powód winien w pierwszej kolejności wykazać, że poprzedniego posiadacza pojazdu – A. S. łączyła umowa ubezpieczenia OC, która następnie uległa przedłużeniu na kolejne 12 miesięcy. W ocenie Sądu strona powodowa nie sprostowała ciężarowi dowodu zasadności swoich roszczeń. Wskazać należy, iż w procesie cywilnym ciężar dowodu spoczywa na stronach postępowania i to one są zobowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne (art. 6 k.c. i art. 232 k.p.c.). W myśl ogólnych zasad procesowych, to na powodzie spoczywa ciężar udowodnienia faktów uzasadniających jego roszczenie (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 grudnia 1997 r., sygn. II CKN 531/97, Lex nr 496544), a na stronie pozwanej spoczywa obowiązek wykazania, że powodowi jego żądanie nie przysługuje (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 grudnia 2006 r., sygn. IV CSK 299/06). Powód ograniczył się jedynie do przedłożenia wydruku wskazanej powyżej polisy. Polisa ta nie została podpisana przez A. S., z akt sprawy nie wynika również aby w jakikolwiek sposób potwierdzono zawarcie umowy na wskazanych w polisie warunkach, brak jest także dowodu na wykazanie iż powód wywiązał się z ciężącego na nim obowiązku poinformowania posiadacza pojazdu o możliwości milczącego przedłużenia umowy. W tym miejscu należy wskazać, że brak dokonania poinformowania ubezpieczającego/posiadacza pojazdu może rodzić poważne konsekwencje dla ubezpieczyciela. Cytowana ustawa nakłada zarówno na pozwanego obowiązek poinformowania o zbyciu pojazdu, jak również na **ubezpieczyciela obowiązek o poinformowaniu ubezpieczonego o przedłużeniu umowy ubezpieczenia na kolejny okres**. Zwrócić uwagę należy na swoisty publiczny charakter regulacji związanej z automatycznym przedłużaniem polisy OC, ponieważ istotą jej jest dążenie do sytuacji gdy pojazdy uczestniczące w ruchu drogowym będą ubezpieczone. Zupełnie inną jednak sprawą jest zapłata składki. O ile niewywiązanie się z obowiązku nałożonego na ubezpieczonego może rodzić dla niego negatywne skutki prawne, to obowiązek nałożony na ubezpieczyciela, a w konsekwencji jego zaniechanie rodzi poważniejsze skutki prawne, w postaci nieuzasadnionego obciążenia ubezpieczonego kosztami oraz podwójnego objęcia ubezpieczeniem jednego pojazdu. Obowiązek nałożony na ubezpieczyciela ma większą doniosłość prawną, wobec czego jego niezachowanie nie może powodować negatywnych skutków prawnych dla ubezpieczonego, który de facto wyzbył się pojazdu objętego ubezpieczeniem (odpowiada on solidarnie wraz z nabywcą pojazdu). W celu eliminacji sytuacji podwójnego ubezpieczenia, lub ubezpieczenia wbrew woli wprowadzona została regulacja związana z obowiązkiem poinformowania o ubezpieczeniu na kolejny okres. Powstaje zatem prosta zależność – niedopełnienie przez ubezpieczyciela obowiązku spowodować może brak wypowiedzenia umowy. Wydaje się, że w takich okolicznościach nie można obciążać negatywnymi konsekwencjami ubezpieczającego/posiadacza pojazdu. Brak informacji rodziłby brak wiedzy po stronie zbywcy pojazdu, iż umowa ubezpieczenia została milcząco przedłużona a w konsekwencji zbywca – jak było w niniejszym przypadku – nie poinformował nabywcy pojazdu o fakcie ubezpieczenia pojazdu u powoda. Pozwany skutecznie zakwestionował roszczenie powoda przedkładając umowę sprzedaży pojazdu, na

której widnieje adnotacja, iż przedmiotowy pojazd nie posiadał polisy OC. Z zeznań pozwanego wynika także, że zbywca pojazdu – A. S. poinformowała iż pojazd ten nie posiada aktualnie ubezpieczenia. Z przytoczonych wcześniej przepisów jasno wynika, że posiadacz miał uprawnienie do wypowiedzenia przedmiotowej umowy ubezpieczenia (zakładając hipotetycznie, iż taka umowa faktycznie została zawarta przez A. S.). Tym samym nabywca pojazdu utracił możliwość szybkiego wypowiedzenia umowy, nie ze swojej winy.

Niezależnie od powyższego adnotacja na umowie skutecznie podważyła moc dowodową przedłożonej przez powoda polisy OC, a zatem nastąpiło tzw. przerzucenie ciężaru dowodu na stronę powodową - powód winien wykazać, iż umowa ubezpieczenia obowiązywała A. S., a ubezpieczyciel wywiązawszy się ze spoczywającego na nim obowiązku poinformowania posiadacza pojazdu o możliwości automatycznego przedłużenia umowy ubezpieczenia nabył uprawnienie do żądania od posiadacza pojazdu zapłaty składki OC wynikającej z automatycznie przedłużonej umowy. Powód jednakże ciężarowi temu nie sprostał. W świetle zgromadzonego materiału dowodowego należy stwierdzić, że strona powodowa nie wykazała, że łączyła ją umowa ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych z A. S. (poprzednią właścicielką pojazdu) na takich warunkach w okresie poprzedzającym przedmiotową polisę, która nie została wypowiedziana przez posiadacza pojazdu mechanicznego. By w ogóle można było mówić w niniejszej sprawie, że doszło do milczącego przedłużenia umowy, powód winien najpierw wykazać, że umowa ubezpieczenia została faktycznie zawarta. Należało mieć nadto na względzie, iż potwierdzenia zawarcia umów ubezpieczeniowych (polisa) stanowią, stosownie do treści art. 245 k.p.c., jedynie dokumenty prywatne i korzystają wyłącznie z domniemania, iż osoba, która je podpisała (pracownik powoda), złożyła oświadczenia o treści w nich zawartych. Jako takie nie mogą wobec tego stanowić samodzielnego dowodu na fakt, iż pozwany dokonując zakupu pojazdu, zobowiązany był do uiszczenia składki.

Nawet gdyby uznać, że przedłużenie przedmiotowej umowy ubezpieczenia było skuteczne należy stwierdzić, że pomiędzy stronami doszło do ugody w zakresie zapłaty składki. Niewątpliwie w ocenie sądu pozwany dokonał zapłaty kwoty 200 zł na rzecz powoda, jednakże nie należy traktować powyższego jako uznania uprawnienia powoda. Pozwany kategorycznie negował żądanie powoda, a dokonanie zapłaty było raczej chęcią uwolnienia się przez pozwanego od konieczności prowadzenia sporu z powodem. Powód w zasadzie nie zaprzeczył, iż do takich ustaleń między stronami doszło, nie przedłożył skutecznego przeciwdowodu – nagrania rozmowy telefonicznej. Wraz z dokonaniem zapłaty umówionej kwoty przez pozwanego roszczenie powoda wygasło.

Biorąc pod uwagę powyższe, Sąd w oparciu o art. 805 § 1 k.c., art. 31 ust.1 ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych w zw. z art. 6 k.c. w zw. z art. 232 k.p.c. powództwo oddalił.

O kosztach procesu orzeczono zgodnie z art. 98 § 1 i 2 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c., który stanowi, że strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony. W przedmiotowej sprawie stroną przegrywającą sprawę był powód i to on winien zwrócić pozwanemu poniesione koszty procesu. Pozwany jednakże nie poniósł w sprawie żadnych kosztów, nie był także reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika. Kosztami procesu, które ograniczyły się do kosztów poniesionych przez powoda należało obciążyć właśnie powoda.